

# Т О Л О С Р А Д З І М Ы

№ 66 (851)  
Лістапад  
1964 г.  
Цана  
2 кап.

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАГА ТАВАРЫСТВА  
ПА КУЛЬТУРНЫХ СУВ'ЯЗЯХ З СУАЙЧЫННІКАМІ ЗА РУБЕЖОМ

## ЗНАМЯ СТРОИТЕЛЕЙ КОММУНИЗМА

Народы Советского Союза, содружества социалистических стран, трудящиеся всего мира встретили 47-ю годовщину Великой Октябрьской социалистической революции. Прогрессивные люди всех стран и континентов вновь и вновь возвращаются к мысли о значении первой победоносной социалистической революции, анализируют ход исторического развития общества с того дня, когда Великий Октябрь положил начало новой эпохе — эпохе торжества идей социализма и коммунизма.

Международное значение Октябрьской революции великолепно охарактеризовано Владимиром Ильичем Лениным, основателем нашего социалистического государства.

«Мы вправе гордиться и мы гордимся тем, — писал Ленин, — что на нашу долю выпало счастье **НАЧАТЬ** постройку советского государства, **НАЧАТЬ** этим новую эпоху всемирной истории, эпоху господства **НОВОГО** класса, угнетенного во всех капиталистических странах и идущего повсюду к новой жизни, к победе над буржуазией, к диктатуре пролетариата, к избавлению человечества от ига капитала, от империалистических войн».

Более четырех десятилетий прошло с тех пор, как были высказаны эти мудрые ленинские мысли. Как изменился мир за эти десятилетия! Свыше трети человечества идет по пути социализма. Рухнула система колониализма. В авангарде революционной борьбы народов идут испытанные и закаленные в классовых боях марксистско-ленинские коммунистические и рабочие партии. Советский Союз своими успехами, последовательной миролюбивой политикой укрепляет позиции социализма и мира на международной арене.

Великим знаменем строителей коммунизма является Программа Коммунистической партии Советского Союза, принятая три года назад XXII съездом КПСС. Она проникнута верностью марксистско-ленинскому учению, страстным революционным духом, глубокой верой в творческие силы народных масс. Верная марксизму-ленинизму, наша партия последовательно проводит свою генеральную ленинскую линию, выработанную на XX, XXI и XXII съездах и выраженную в Программе КПСС, которая четко формулирует главную экономическую задачу партии и народа — создание в нашей стране материально-технической базы коммунизма.

И вот прошло всего три года — но сделано уже немало. Изысканы значительные новые сырьевые ресурсы. Расширяется энергетическая база народного хозяйства — непрерывно наращиваются мощности тепловых и гидроэлектрических станций. Ускоренными темпами развивается химическая индустрия.

Серьезные успехи достигнуты в машиностроении и приборостроении, особенно в таких новых отраслях производства, как электроника. Все больший размах приобретает капитальное строительство. Известные успехи достигнуты и в развитии сельского хозяйства, о чем свидетельствует выполнение плана закупок зерна.

Партия и народ отдают должное достижениям в коммунистическом строительстве. Но при этом они не закрывают глаза на трудности, умеют видеть то, что еще не сделано, трезво анализировать недостатки.

Одна из коренных проблем, стоящих перед нашей промышленностью, — **проблема резкого повышения качества продукции**. Растет материальное благосостояние советских людей. И в соответствии с этим повышается их требовательность к качеству товаров, «берите что дают» — этот пережиток былых времен сейчас в СССР не в почете.

Воспитание нового человека, умеющего жить и работать по-коммунистически, выдвигается как одна из главных задач нашей партии. При этом Программа выделяет две стороны дела — развитие производственной активности членов общества и формирование у них коммунистического мировоззрения, черт коммунистической нравственности.

Партия считает важнейшей задачей совершенствование принципов социалистической демократии, строгое соблюдение социалистической законности, искоренение всяких нарушений правопорядка. **Переход к коммунизму, подчеркивается в Программе, означает всемерное развитие свободы личности и прав советских граждан.**

(Окончание на 6-й стр.)



Песни, музыка, вясёлы смех чуліся на вуліцах беларускай сталіцы ў дзень святкавання 47-й гадавіны Вялікага Кастрычніка. Пад акампанемент баянаў у залівацкім танцы кружыліся юнакі і дзяўчаты — унукі і ўнучкі тых, хто ў 1917 годзе штурмаваў Зімяні, хто са зброяй у руках адстаяў ім права на новае жыццё. На здымку: выступае танцавальны калектыў Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Ул. І. Леніна.

Фота А. Сасіноўскага

**О**Т ИМЕНИ членов Русского Общественного Клуба города Сиднея поздравляем советский народ с 47-й годовщиной Великой Октябрьской социалистической революции. Мы, граждане Советского Союза, проживающие за рубежом, вместе с народами нашей великой Родины, Союза Советских Социалистических Республик, также отметили эту знаменательную дату.

Да здравствует наша великая Родина!

По поручению членов Русского Общественного Клуба города Сиднея

Председатель клуба М. БАИДИН.  
Секретарь клуба П. КОНОНОВ.

Австралия.

# МАГУТНЫ ПІСТУП БУДАЎНІКОЎ КАМУНІЗМА

Мінск

## Масква

Не яркія асеннія святанні над Масквой, але ў дзень 7 лістапада ранішняя цемра адступіла перад зарывам чырвоных сцягоў. Грымнулі аркестры. Падыходзіць час пачатку святочнай урачыстасці. Трыбуны запоўнены гасцямі. Прэсутнічаюць члены дыпламатычнага корпуса. На Цэнтральнай трыбуне Маўзалея — кіраўнікі партыі і Саветаў улада, кіраўнікі партыйна-ўрадавых дэлегацый сацыялістычных краін. ...10 гадзін раніцы. З апошнім ударам курантаў у адкрытай аўтамашыне на плошчы з'яўляецца міністр абароны СССР Маршал Саветаў Саюза Р. Маліноўскі. Яму рапартавае камандуючы Маскоўскай ваеннай акругай генерал арміі А. Белабародаў. Пасля традыцыйнага аб'яднання войск міністр абароны з трыбуны Маўзалея звяртаецца з прамовай да саветскіх воінаў, да ўсіх працоўных нашай краіны, да замежных гасцей. Грымнуў тысячатрубны аркестр, абвясціўшы пачатак

урачыстай марша войск. Пасля праходжання батальёнаў слухачоў ваенных акадэміяў, падраздзяленняў пяхотных і ваенна-марскіх часцей плошчу запаўняе калона танкаў. За імі — гарматы ствольнай артылерыі розных калібраў, рэактыўныя ўстаноўкі.

Ажыўленне на трыбунах выклікае паяўленне ракет. Спачатку — ракеты зенітныя, розных памераў і рознай аснашчванасці. Яны здольны паражыць скарасныя паветраныя цэлі, якія ляцяць на зусім малых, а таксама і вялікіх вышынях, незалежна ад часу сутак, метэаралагічных умоў і радыёперашкод. Рухаюцца далейшыя беспілотныя перахватчыкі. У спецыяльных кантэйнерах ахоўнай афарбоўкі цягачы правозяць яшчэ больш эфектыўную зброю нашай проціракетнай абароны, якая здольна знішчыць любыя балістычныя ракеты агрэсара на велізарнай адлегласці ад абараняемых аб'ектаў.

На гусенічным хадзе і на спецыяльных устаноўках праходзяць падраздзяленні ракет аператыўна-тэхнічнага прызначэння. Іх масіўныя карпусы з боеабоўкамі розных тыпаў альбо бачны цалкам, альбо ўгадваюцца за сценамі велізарных кантэйнераў. Пад белаблакітным ваенна-марскім сцягам рухаюцца ракеты, афарбаваныя ў шэра-сталёвы колер. Гэта — зброя нашых падводных лодак. Такія ракеты, забяспечаныя высокаэфектыўным палівам, валодаюць вялікай дальнобойнасцю, магутнымі ядзернымі зарадамі і здольны безадказна стартваць з марскіх глыбін. Нашы акіянска-атамныя падводныя лодкі, узброеныя падобнымі ракетамі, могуць наносіць масіраваныя сакрушальныя ўдары па аб'ектах агрэсара, што знаходзяцца на адлегласці ў некалькі тысяч кіламетраў.

Марш ракетных падраздзяленняў замыкаюць стратэгічныя ракеты. Іх велізарныя карпусы, што знаходзяцца на металічных фермах, велічна праплываюць міма трыбун, выклікаючы ўсеагульнае здзіўленне не толькі сваімі памерамі, але і адточанай баявой архітэктурай. Адзін знешні выгляд гэтых стратэгічных, міжконтинентальных ракет гаворыць аб іх выключных баявых уласцівасцях — каласальнай дальносці дзеяння, велізарнай разбуральнай сіле ядзерных боеголовак. Да гэтага трэба дадаць высокую боегатоўнасць ракет і выключную дакладнасць іх палёта, якая забяспечвае паражэнне любых, у тым ліку і маларазмерных, цэлей.

Потым пачалася дэманстрацыя прадстаўнікоў працоўных Масквы, якая працягвалася дзве гадзіны.



Святочная калона працоўных сталіцы Саветскай Беларусі.

Як заўсёды ў святочныя дні, прыгожая беларуская сталіца. На фасадах будынкаў — вялікія партрэты Карла Маркса і Уладзіміра Ільіча Леніна, партрэты кіраўнікоў Камуністычнай партыі і Саветаў улада. Кумачом упрыгожаны Палац культуры прафсаюзаў, адміністрацыйныя будынкі. На ўрадавай трыбуне — кі-

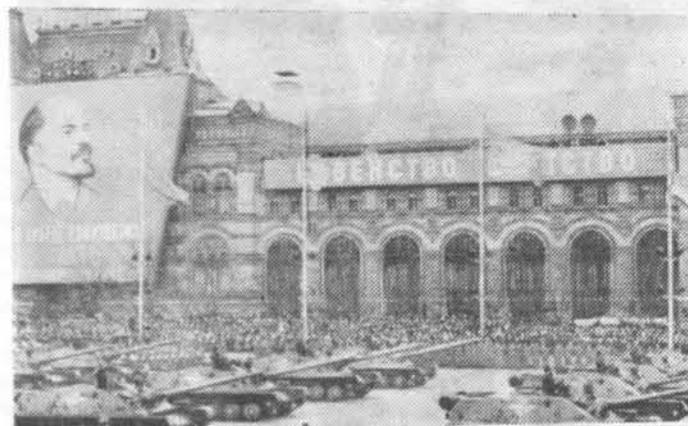
раўнікі Камуністычнай партыі Беларусі і ўрада Беларускай Саветскай Сацыялістычнай Рэспублікі.

На Цэнтральную плошчу выязджае прымаючы парад камандуючы войскамі Беларускай ваеннай акругі генерал-палкоўнік С. Марахін. Камандуючы парадом — генерал-лейтэнант танкавых войск В. Ухаў дакладвае аб гатоўнасці часцей Мінскага гарнізона да парада.

Генералы аб'язджаюць войскі. С. Марахін віншуе ўдзельнікаў парада з вялікім святкам. Словы камандуючага патанцоўваюць у магутным «ура». Чуваш залпы артылерыйскага салюта. Аркестр выконвае дзяржаўныя гімны Саветаў Саюза і Беларускай Рэспублікі.

Пачынаецца парад войск Мінскага гарнізона. У чаканым строі ідуць юныя барабаншчыкі — выхаванцы Мінскага сувораўскага вучылішча, зводная калона афіцэраў, мотастралкі, артылерысты, танкісты.

Нарастае рокат матораў. На плошчы — баявая тэхніка.



Парад войск Маскоўскага гарнізона на Краснай плошчы.



Кроцаць воіны Беларускай ваеннай акругі.

## пагзеі - людзі - факты

Пачалася настройка новай радыёрэлейнай лініі Мінск—Брэст. На гэтым участку пабудаван рад праежжавых ўзмацняльных станцый. Новая лінія дазволіць рабіць абмен тэлевізійнымі праграмамі паміж Мінскам і Брэстам, арганізаваць у раёне Брэсцкага тэлецэнтра прыём перадач Цэнтральнага тэлебачання, Інтэрбачання і Еўрабачання.

Ва Ульянаўску паспяхова закончыліся дзяржаўныя выпрабаванні легкавога аўтамабіля-ўсюдыхода «УАЗ-469». Новая мадэль машыны ў параўнанні з «ГАЗ-69» мае больш высокую праходнасць.

Больш 140 тысяч пар панчошна-шкарпэткавых і амаль 450 тысяч адзінак трыкатажных вырабаў звыш плану выпусціў калектыў віцебскай фабрыкі «КІМ».

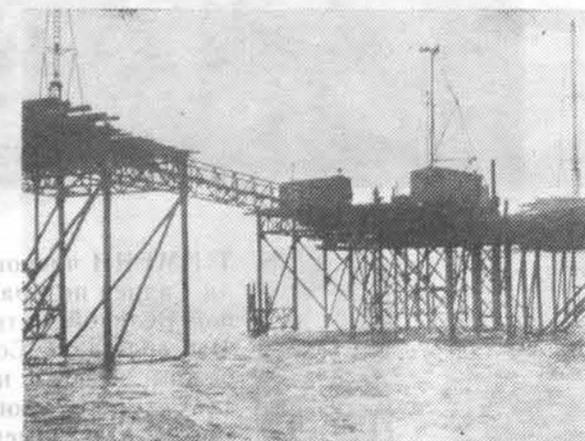
Будаўнікі Кіеўскай гідрэлектрастанцыі прыступілі да заталпення катлавана ГЭС. Пасля завяршэння гэтых работ Днепр пацячэ па новым русле.

Перадпусковыя дні наступілі на будаўніцтве азотнаўкавага гіганта ў Ліпецку. На ўдарнай будоўлі пачалася выпрабаванне навейшага абсталявання. З гэтага прадпрыемства вялікай хіміі краіна будзе штогод атрымліваць сотні тысяч тон каштоўных мінеральных угнаенняў.

Сям'я торфапрадпрыемстваў рэспублікі папоўнілася яшчэ адным сабратам — ва ўрочышчы «Лошанскае» Слуцкага раёна завершана будаўніцтва бры-

кетнага завода «Радзічава». Яго праектная магутнасць — 60 тысяч тон паліва за год.

Дзяржаўная камісія падпісала акт прыёмкі ў эксплуатацыю першай чаргі Паўладарскага алюмініева-гліназёмнага завода — аднаго з буйнейшых у краіне.



Дзесяткі тон паліва звыш задання здабываюць кожныя суткі нафтавікі Чэлекена (Туркменская ССР). НА ЗДЫМКУ: будаўніцтва марскога аснавання для нафтаразведкі.

Фота А. Кузьміна.

У Гродна створана абласное аддзяленне Саюза пісьменнікаў БССР. Яно аб'ядноўвае каля 30 пісьменнікаў.

Адкрылася новая міжнародная авіялінія Масква—Тэгеран. Цяпер Саветскі Саюз мае пагадненні аб паветраных зносінах з 41 краінай Еўропы, Азіі, Афрыкі і Амерыкі.

На год раней тэрміну ўведзена ў дзеянне самая высокагорная ў краіне тэлефонная лінія. Тры гады цягнулі яе памірскія сувязісты праз два самыя высокія перавалы—Кайтэзек і Ямантал.

У маскоўскіх кінатэатрах «Цэнтральны» і «Зеніт» адбылася прэм'ера мастацкага фільма «Масква—Генуя» вытворчасці студыі «Беларусьфільм».

Светлае, камфартабельнае кафэ «Усмешка» атрымалі ў падарунак тры мінскія прадпрыемствы — станкабудаўнічы завод імя Кастрычніцкай рэвалюцыі, станканы завод «Бальшавік» і дрожджа-вінны камбінат.

У Хьюстане, штат Тэхас, дзе знаходзіцца цэнтр па падрыхтоўцы амерыканскіх касманаўтаў, у час трэніровачнага палёту разбіўся амерыканскі касманаўт Тэадор Фрыман, удзельнік групы, якая праходзіла спецыяльную падрыхтоўку для будучых палётаў на Месяц. Пасля першага агляду месца аварыі спецыялісты выказалі меркаванне, што самалёт сутыкнуўся ў палёце з гусем, што, відаць, і паслужыла прычынай катастрофы.

Ідуць бронетранспарціёры, артылерыя, ракеты.

Наша партыя, цвёрда і няўхільна праводзячы ленынскую лінію на мірнае суіснаванне дзяржаў з розным грамадскім ладам, настойліва выкрываючы падкопы падпалшчыкаў вайны, прымае і прымае меры для ўмацавання абароназдольнасці краіны. Нашы Узброеныя Сілы маюць цяпер самую даскапалую зброю.

Адгрымелі гукі маршаў зводнага ваеннага аркестра, які замыкаў ваенны парад. На некаторы час устанавілася цішыня. Але працягвалася яна нядоўга. Зноў урачыста прагучалі трубы. На плошчу ступае калона сцяганосцаў, наперадзе якой — гарадскі сцяг. Услед за сцяганосцамі ідуць старыя бальшавікі. У калоне многа тых, хто ўдзельнічаў у рэвалюцыйных падзеях 1917 года, хто са зброяй у руках абараняў малодую Савецкую рэспубліку ў гады грамадзянскай вайны.

Як бы прымаючы эстафету пакаленняў, за ветэранамі рэвалюцыі і працы ідуць школьнікі.

На Цэнтральную плошчу пяцію калонамі ступаюць працоўныя сталіцы. І зноў мора сцягаў, партрэтаў, транспарантаў.

Кожнае слова, кожная лічба дыяграм і транспарантаў расказваюць аб барацьбе працоўных за ажыццяўленне гістарычных рашэнняў XX, XXI і XXII з'ездаў КПСС. Праграмы партыі.

У саборніцтве калектываў прадпрыемстваў Заводскага раёна ў гонар Вялікага Кастрычніка першае месца заняў завод запасных частак. У першых радах дэманстрантаў Кастрычніцкага раёна — калек-



Артысты Беларускага тэатра імя Янкі Купалы на дэманстрацыі.

тыў камвольнага камбіната. Мінскія тэкстыльчыкі дзятрмінова выканалі план дзесяці месяцаў і далі звыш задання каля 30 тысяч метраў тканін і амаль дваццаць тон пражы для трыкатажнай прамысловасці.

Добрымі працоўнымі справамі адзначылі дні перадсвяточнай вахты мінскія трактарабудульнікі. Сваё гадавое абавязальства па выпуску звышпланавых трактараў яны перазыканалі ў пяць разоў. Каля 60 тысяч машын за год даюць народнай гаспадарцы трактарабудульнікі.

На кожным плакаце, транспаранце знайшлі сваё адлюстраванне справы клапатлівых рук, гарачых сэрцаў, дапытлай думкі. Гучаць прывітанні ў гонар мінскіх аўтамабілебудульнікоў. Аўтазаводцы перакрылі сваё гадавое абавязальства па выпуску звышпланавых машын. Яны паспяхова выконваюць заказы больш як 40 краін свету па пастаўцы аўтамабіляў. Іх можна сустраць на дарогах усіх сацыялістычных і многіх капіталістычных краін. На прадпрыемстве ідзе падрыхтоўка да выпуску новых аўтамабіляў «МАЗ-500», «МАЗ-503», «МАЗ-504».

Па плошчы праходзяць усё новыя і новыя калоны дэманстрантаў. З рапартам працоўных перамог выйшлі на дэманстрацыю станкабудульнікі, калектывы завода медпрэпаратаў, камбіната будаўнічых матэрыялаў, аб'яднання «Прамень», завода ацяпляльнага абсталявання, будаўнічых трэстаў. Сярод дэманстрантаў — работнікі транспарту і бытавога абслугоўвання, служачыя савецкіх устаноў і навучэнцы.

Вось ідзе шматлікі атрад работнікаў лёгкай прамысловасці

Макеты і плакаты дазваляюць пераканацца, як расце выпуск тавараў народнага ўжытку. Да свята выпушчаны новыя ўзоры абутку, тканін, трыкатажных вырабаў, рознай апаратуры.

З флагамі, лозунгамі і транспарантам ідзе шматтысячны атрад будаўнікоў. Макеты і малюнкi жылых дамоў, вежавых кранаў, экскаватараў і бульдозераў, лічбы і дыяграмы расказваюць аб вялікай стваральнай працы будаўнікоў, якія ўзялі з руін Мінск, пабудавалі буйныя прамысловыя прадпрыемствы.

Шырокай шматгаласой плыню ўліваецца на Цэнтральную плошчу моладзь. Ідуць студэнты беларускай сталіцы. Вышэйшыя і сярэднія навучальныя ўстановы Мінска штогод даюць народнай гаспадарцы краіны тысячы высокакваліфікаваных спецыялістаў.

У калонах дэманстрантаў — вучоныя і навуковыя супрацоўнікі вядучага навуковага цэнтара рэспублікі — Акадэміі навук БССР. У яе састаў уваходзяць дзесяткі навуковых устаноў, якія вырашаюць важныя тэарэтычныя праблемы, а таксама пытанні далейшага развіцця прамысловасці, сельскай гаспадаркі і культуры рэспублікі.

Праходзяць апошнія калоны. Плошча на некаторы час пусцее. Удалечыні паказаліся пунсоўны, блакітныя, сінія, белыя сцягі. Пад імі крочаць гімнасты, лёгкаатлеты, валеібалісты. Фізікультурнікі паказалі свю сілу і прыгажосць, сваю гатоўнасць праславіць беларускі спорт новымі дасягненнямі.

Масавыя дэманстрацыі працоўных адбыліся таксама ў Гомелі, Брэсце, Гродна, Магілёве і іншых гарадах рэспублікі.

# СЕГОДНЯ В НОМЕРЕ

ДЛЯ ТЕХ, КТО НЕ ЧИТАЕТ ПО-БЕЛОРУССКИ

Советский народ отпраздновал 47-ю годовщину Великой Октябрьской социалистической революции.

В столице нашей Родины — Москве 7 ноября состоялся военный парад и многотысячная демонстрация трудящихся. Парады и демонстрации прошли в столицах союзных республик, в городах и поселках Советского Союза. Отчет об Октябрьских торжествах в Москве и Минске мы печатаем сегодня на второй странице.

В газете, как всегда, печатаются материалы под рубрикой «ВАЧЫМА ГАСЦЕЙ». Наши земляки, посетив в качестве туристов Советскую Белоруссию, делятся своими впечатлениями, радуются успехам нашего народа. Витольд Антонович Русак побывал в Поставах вместе со всей своей семьей. В Поставах выросли новые улицы, новые дома. Всё это очень понравилось ему. «Я уезжаю, а сердце мое остается здесь, на Родине», — сказал Витольд Антонович. К Николаю Семеновичу Бычковскому в деревню Химры приезжал из Америки в гости брат. Он был удивлен мощной техникой, которой располагает колхоз. Мария Антоновна Турчинович гостила в деревне Мосары. «Кто бы мог подумать, — говорила она, — что в Мосарах будет средняя школа, больница. А какой вкусный тут хлеб! Обязательно возьму буханку с собой».

Во время немецко-фашистской оккупации в Гродно был создан так называемый «Белорусский комитет». О том, чем он занимался, рассказывает в статье «ДАУНО ГЭТА БЫЛО...» Елена Шуляк. Под страхом смерти и угона в Германию вербовались туда белорусские юноши и девушки. Формально комитет считался посредником между местным населением и немецкой администрацией, на деле организация полностью подчинялась фашистам, вела борьбу с советскими патриотами, помогала немцам уничтожать мирное население, формировала воинские молодежные организации для борьбы с партизанами.

Очерк В. Хлиманова «ЯНІНКА» рассказывает о белорусской девушке, которая захотела стать трактористкой — и добились своего. Освоила машину, отлично работает. Все любят ее за упорство, настойчивость и веселый нрав.

До весны этого года тихо было на Лукомле. И вдруг загудели машины, чаще стали на ближайшей станции останавливаться поезда, со всех концов страны приехали специалисты-строители и просто молодежь, горящая желанием создавать новое. На Лукомльском озере строится мощная белорусская электростанция. Пройдет сравнительно немного времени, и она даст ток. Об этом строительстве рассказывает в репортаже «СЕННЯ НА ЛУКОМЛІ».

«ЧАМУ ШАЛЕЮЦЬ «ЗМАГАРЫ»?» Недавно в Торонто проходил так называемый съезд Объединения белорусов Канады. Делегаты этого собрания решили бороться против газеты «Голас Радзімы». Их приводит в бешенство то, что наша газета рассказывает землякам правду о Советской Белоруссии, называет предателей народа. Они не могут простить газете, что она пользуется уважением, популярностью и охотно читается нашими земляками на чужбине. Но никакие нападки этих отщепенцев не могут причинить вреда газете. Они бессильны сделать это.

## Паказваюць мінскія мастакі

Свае новыя палотны дэманструюць у Віцебску мастакі Мінска. У гарадской выставачнай зале прадстаўлена 40 арцін. Гэта палотны, прысвечаныя нашаму сучасніку, лепшым людзям калгаснай вёскі.

Выстаўка беларускіх мастакоў у Віцебску ёжа чацвёртай па ліку. З ёй разнабярэжжа таксама будаўнікі Наваполацкага нафтагазанта і рабочыя Полацкага завода шклянога залакна.

М. СІСКЕВІЧ.



Ідуць сцяганосцы — фізікультурнікі Мінска.

# ПАГЗЕІ ЛЮДЗІ ФАКТАМІ

## РЫХАРД ЗОРГЕ — Герой Савецкага Саюза

За вялікія заслугі перад Радзімай і праяўленыя пры гэтым мужнасць і геройства Указам Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР таварышу Рыхарду Зорге пасмяротна прысвоена званне Героя Савецкага Саюза.



## Фарэлі ў Беларусі

Мінская фарэлевая гаспадарка пакуль адзіная ў рэспубліцы. Знаходзіцца яна непаладку ад сталіцы Беларусі, у вёсцы Мятлічнае. Штучныя завадзі займаюць пакуль толькі паўгектара, але гаспадарка ўжо дае 60—70 цэнтнераў рыбы ў год.

## ДОБРАЯ ТРАДЫЦЫЯ

У сталіцы Латвійскай ССР закончыліся гастрольныя канцэрты сімфанічнага аркестра Беларускай ССР. Пяць канцэртаў з'явіліся не толькі творчай справаздачай мінскіх музыкантаў, але далі таксама рыжскім аматарам музыкі магчымасць пазнаёміцца з радам лепшых твораў кампазітараў брацкай рэспублікі.

— Цесныя кантакты, якія ўстанавіліся паміж творчымі калектывамі Латвіі і Беларусі, выступленні перад працоўнымі брацкай рэспублікі сталі выдатнай традыцыяй, — сказаў дырэктар Беларускага сімфанічнага аркестра Міхаіл Жухавіцкі. — Наш візіт у Рыгу з'яўляецца адказам на выступленні вясной гэтага года ў Мінску акадэмічнага хору Латвійскай ССР. Мы старанна рыхтаваліся да гастролі. У аснову праграмы былі пакладзены лепшыя творы беларускіх кампазітараў.

Вялікую ўвагу гастролем беларускага аркестра ўдзяліў рыжскі друк. Газеты далі беларускім музыкантам высокую ацэнку.

## Прамы шлях адкрыт

У Мазыры ў строй дзюечых уступіла другая чарга помпава-перапампоўваючай станцыі. Паступіўшую сюды прывольжскую нафту магутныя помпы па трубаправодзе пагналі ў Чэхаславакію. Начальнік перапампоўваючай станцыі Д. М. Ляонаў у гутарцы з карэспандэнтам БЕЛТА расказаў: — Дзеянне дзюечых уступіў у эксплуатацыю асноўны ўчастак нафтаправода «Дружба» даўжынёй 1560 кіламетраў, па якім нафта з-пад Куйбышава пачала паступаць у ёмістасці нашай станцыі.

У канцы кастрычніка г.г. пачаўся рэгулярны абмен метэаралагічнай інфармацыяй паміж сусветнымі метэацэнтрамі ў Маскве і ў Вашынгтоне. НА ЗДЫМКУ: адзін з участкаў тэлеграфа, які перадае і прымае звесткі аб надвор'і на лініі Масква—Вашынгтон—Масква.



АМЕРЫКАНСКІ ВЫБАРШЧЫК: — Стоп! Далей праходзіць немагчыма.

Мал. В. Целіна і Г. Буланова.

## Віншаванне прэзідэнту ЗША

Л. Джонсану

А. І. Мікаян і А. М. Касыгін накіравалі Ліндану Б. Джонсану тэлеграму, у якой перадаюць шчырыя віншаванні з выпадку яго выбарання на пасаду прэзідэнта Злучаных Штатаў Амерыкі. З нашага боку, гаворыцца ў пасланні, вы заўсёды сустранеце гатоўнасць развіваць адносіны паміж СССР і ЗША ў інтарэсах савецкага і амерыканскага народаў, у інтарэсах умацавання ўсеагульнага міру.

У тэлеграме выказваецца надзея, што будучы перыяд будзе адзначаны новымі намаганнямі ўрадаў нашых краін на гэтай высакароднай арэне.

# ОТ РАЗРУХИ

ЗНАЁМЦЕСЯ, ГЭТА РАДЗІМА ВАШЫХ БАЦЬКОЎ!  
THIS IS THE LAND OF YOUR FATHERS!  
C'EST LA TERRE DE VOS PERES!

## ПОСЛЕ ОКТЯБРЯ

Итак, Великая Октябрьская социалистическая революция совершилась. Сообщение об этом в Минск было получено днем 25 октября. Сразу же собрался на чрезвычайное заседание Минский Совет и заявил о взятии власти в городе в свои руки. Белорусский народ впервые за многовековую историю получил возможность создать свое национальное государство. Однако данное революцией нациям право на самоопределение белорусские буржуазные националисты тут же решили использовать в своих интересах. Они обратились с «грамотой» к народу, в которой пытались дискредитировать Советскую власть и призывали

Мирная передышка была недолгой. Теперь уже войска буржуазно-помещичьей Польши ворвались на территорию Советской Белоруссии. Оккупированную часть нашей республики белорусы объявили восточной областью Польши и установили здесь режим насилия и грабежа. В Белоруссию вернулись помещики и капиталисты. С собой они привезли белорусских буржуазных националистов.

Создав в Минске «Белорусский национальный комитет» при поддержке и на средства оккупантов, националисты стали оказывать самое активное содействие панам. Они обратились к польскому командованию с просьбой захватить всю Белоруссию и включить ее в состав Польши. И не только у поляков просили помощи белорусские националисты. Во

# К ПРОГРЕССУ

В 1922 году был создан Союз Советских Социалистических Республик, куда на правах равной вошла и Белоруссия. Это было очень важное событие. От более тесного сплочения республик выигрывали трудящиеся массы, республики помогали друг другу сырьем, продовольствием, кадрами.

С каждым годом рос и сплачивался рабочий класс Белоруссии, все больше новых предприятий вступало в строй. В 1926 году было пущено в ход еще 25 предприятий и 80 капитально отремонтировано. Рабочий класс вырос численно. В 1926 году в Белоруссии было около 30 тысяч рабочих, т. е. на 7 тысяч больше, чем в 1913 году.

Но мало было восстановить разрушенное хозяйство, надо было строить мощную промышленность — фундамент социалистической экономики страны. Без восстановления тяжелой промышленности, учил В. И. Ленин, «мы не сможем построить никакой промышленности, а без нее мы вообще погибнем как социалистическая страна». На пути индустриализации стояло много трудностей. Не хватало специалистов, квалифицированных рабочих. Для их подготовки были созданы к 1927 году 32 техникума, 30 профшкол, в которых обучалось 10 тысяч человек.

В 1927 году в Белоруссии началось строительство первой в республике электростанции на торфе — «Осинторф». Очень трудно было первым строителям. Комсомольцы города Орши на субботниках отработали не одну тысячу рабочих дней.

В 1929 году развернулось и строительство Могилевской фабрики искусственного волокна. Первые ее строители жили в палатках и бараках, ели не всегда досыта. Их трудовой энтузиазм увенчался успехом: фабрика была построена досрочно.

## ГОДЫ ПЯТИЛЕТОК

В 1929 году в СССР был утвержден первый пятилетний план развития народного хозяйства, рассчитанный на построение фундамента социалистической экономики. Этот год вошел в историю, как год великого перелома в промышленности и сельском хозяйстве. Рабочие брали на себя обязательства выполнить пятилетку досрочно и выдвинули встречный лозунг: «Пятилетку в четыре года!» В Белоруссии к этому времени вступили в строй БелГРЭС, Витебская швейная фабрика «Знамя индустриализации», Могилевский кожевенный завод и другие предприятия. Белоруссия превращалась в индустриально-колхозную республику.

Первый пятилетний план в БССР был выполнен досрочно. Были созданы новые отрасли промышленности: металлообрабатывающая и машиностроительная, освоено производство сложных станков и сельскохозяйственных машин.

В 1933 году был разработан новый, второй пятилетний план, основной задачей которого было завершение технической реконструкции всего народного хозяйства на базе новой техники. Было продолжено строительство тяжелой промышленности. Успехи белорусского народа были высоко оценены Коммунистической партией и Советским правительством. 15 марта 1935 года Белоруссия была награждена орденом Ленина.

В стране шло строительство социализма, но крестьянские хозяйства оставались мелкими, разрозненными. Такие хозяйства не могли обеспечить страну достаточным количеством продовольствия и сырья. И нельзя было строить социализм, имея две такие разные опоры: крупную промышленность и мелкое крестьянское хозяйство. Партия и правительство приняли решение провести массовую коллективизацию сельского хозяйства. Еще в 1921 году в Белоруссии были созданы первые колхозы. Крестьяне на опыте убеждались, что сообща легче вести хозяйство, что урожай на артельных полях больше. Комсомольцы деревни Скураты, например, решили осушить болота вокруг своей деревни, но не знали, как взяться за дело. Они написали в Москву Н. К. Крупской и вскоре получили от нее 170 книг по сельскому хозяйству, тетради и карандаши. Комсомольцы взяли за учебу, а потом собрали крестьян и стали объяснять выгоду осушки болот. Старики не поверили молодежи. Тогда комсомольцы разделили болото на участки и с одними лопатами повели наступление на болото.

Вскоре к ним присоединились и старики, и болото было осушено. Крестьяне этой деревни объединились в артель и, получив от государства машины, стали выращивать высокие урожаи.

К 1930 году в Белоруссии было уже 2,5 тысячи коллективных хозяйств.

Строительство колхозов проходило в жестокой борьбе с кулачеством, которое видело в создании колхозов свой конец. Кулаки убивали сельских активистов, портили и уничтожали колхозное имущество, вели антисоветскую агитацию среди политически неграмотных крестьян. Но партия и комсомол не отступали. На опыте лучших колхозов и совхозов они показывали крестьянам, как надо идти к зажиточной жизни. Государство давало новым колхозам технику, семена, посылало туда лучших активистов.

Шли годы. Колхозы росли, повышались урожаи, лучше, богаче становилась жизнь крестьян.

## «ДОЛОЙ НЕГРАМОТНОСТЬ!»

Началась активная борьба с неграмотностью. Еще в 1926 году в республике было создано более тысячи ячеек «Долой неграмотность!» Была создана единая трудовая семилетняя школа. Все дети от 8 до 11 лет обязаны были учиться. Детям наименее обеспеченных родителей бесплатно выдавали одежду, обувь, учебники. А для взрослых были открыты вечерние школы.

Большую роль в воспитании трудящихся играли избы-читальни, клубы, где вслух читали газеты, книги. Выросло количество библиотек, которых к 1936 году насчитывалось 1440. К концу второй пятилетки в республике издавались 10 республиканских и 80 районных газет, 6 журналов. Увеличился выпуск книг на родном языке.

В 1921 году в Белоруссии был создан Белорусский государственный университет, затем сельскохозяйственная академия, ветеринарный институт, пединституты в Витебске, Гомеле, Могилеве и Минске. Начала работать и Академия наук БССР.

Белоруссия выходила на широкую дорогу прогресса.



Освобождение Красной Армией Минска от белополюских оккупантов. (С картины художника Е. Зайцева).

к объединению вокруг «Великой белорусской рады». Но этот демагогический призыв не встретил поддержки со стороны рабочих и крестьян. Не поддержали трудящиеся и созданный Радой 15 декабря 1917 года в Минске «белорусский конгресс». Созванный националистами тайно от народа «Совет съезда» стал подпольным штабом националистической контрреволюции. Большевики Белоруссии, видя истинное лицо белорусских буржуазных националистов, повели с ними непримиримую борьбу, разоблачая их контрреволюционную деятельность.

Молодой республике было очень тяжело создавать новое государство. 18 февраля 1918 года империалистическая Германия двинула свои войска против Советской России. Немецкие оккупанты захватили Полоцк, Оршу, Минск, подошли к Витебску. Народ из оккупированных районов переходил линию фронта и вступал в ряды Красной Армии.

В первый же день нападения империалистической Германии на Советскую страну ЦК партии по настоянию В. И. Ленина принял постановление о готовности Советской республики подписать мирный договор с Германией. Этот договор было решено подписать во имя спасения первого в мире социалистического государства рабочих и крестьян на предъявленных Германией кабальных условиях. Другого выхода у Советского правительства тогда не было. 3 марта 1918 года в Брест-Литовске между Советской Россией и Германией и её союзниками был подписан мирный договор. По этому договору под немецкой оккупацией временно оставались Литва, Эстония, часть Украины и Белоруссии. Из Минска и Восточной Белоруссии немецкие войска должны были быть немедленно выведены.

Но националисты остаются верными себе, они становятся на путь предательства и измены народу. В то время, как белорусская земля стонала под пятой оккупантов, они послали германскому императору телеграмму, в которой приносили благодарность его войскам за «освобождение». В дни отступления немцев из Белоруссии, когда рабочие и крестьяне готовились к встрече Красной Армии, Белорусская рада обратилась к Вильгельму II с просьбой взять белорусский народ под свою защиту. Но планам националистов не суждено было сбыться.

1 января 1919 года был обнародован Манифест Временного революционного рабоче-крестьянского правительства Белоруссии, который возвестил миру о появлении суверенной Белорусской Советской Социалистической Республики.

Францию, Германию, Финляндию, Латвию, Америку, Чехословакию и другие капиталистические страны рада БНР послала своих представителей, которые просили иностранные правительства помочь отторгнуть Белоруссию от Советской России.

Все действия националистов не имели никакой поддержки у народа. Красная Армия одерживала одну победу за другой. 11 июля 1920 года был освобожден Минск, а 31 июля было объявлено о восстановлении независимой БССР.

Война Советской России с буржуазно-помещичьей Польшей закончилась заключением Рижского мирного договора. По этому договору польским панам все же удалось отторгнуть от БССР западные области.

## ВМЕСТО ЛУЧИНЫ—ОГНИ

### «ОСИНТОРФА»

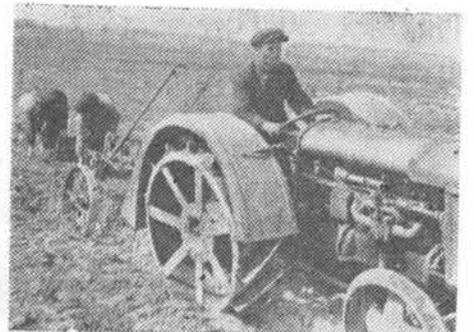
За годы войны Белоруссия была совершенно разорена оккупантами — немцами и белополяками. Из 715 промышленных предприятий были уничтожены 480. Остальные из-за отсутствия топлива не работали или работали с перебоями. На транспорте тоже царил разорения. Разорено было и сельское хозяйство. Посевные площади сократились, урожай уменьшился, шестая часть крестьянских хозяйств не имела лошадей. Трудящиеся Белоруссии испытывали острую нужду в хлебе, одежде.

Коммунистическая партия и Советское правительство решили прежде всего улучшить положение крестьян, поднять сельское хозяйство, чтобы страна получила сырьё для промышленности, хлеб для рабочих. До 1921 года все излишки своих продуктов крестьяне должны были сдавать государству по твердым ценам. В 1921 году был введен продовольственный налог. Он был небольшим, и после его сдачи крестьянин мог все излишки продать на рынке. С введением этой новой экономической политики (коротко ее называли нэп) крестьянское хозяйство стало оживать, в стране становилось больше хлеба, продуктов питания и сырья для промышленности.

В 1921 году крестьяне Белоруссии получили от советского государства землю. В первую очередь ее получили безземельные и малоземельные. Правительство безвозмездно ссудило крестьян и семенами. Посевные площади стали увеличиваться, выросло поголовье скота. Первые успехи в сельском хозяйстве позволили быстрее восстанавливать промышленность. В 1922 году в Белоруссии уже действовало 217 промышленных предприятий. Рабочие трудились самоотверженно, бесплатно работали по воскресеньям, хотели скорее увидеть свою родину сильной и богатой.



Общий вид главного корпуса Осиноторфской электростанции (1928 год).



Механизированная посадка картофеля в 1928 году в Бобруйском районе.



Занятия по ликвидации неграмотности. Снимок сделан в 1926 году.

«МАЁ СЭРЦА З ВАМІ»

— Я ад'язджаю, а сэрца маё застаецца тут, на Радзіме. Я буду расказваць французам праўду аб Краіне Саветаў, — так сказаў, ад'язджаючы з роднай Пастаўшчыны, Вітольд Антонавіч Русак, шахцёр з Францыі. Цэлы месяц гасціў ён у сваякоў разам з жонкай Аннай і сынам Іосіфам. Першы раз Вітольд Антонавіч наведаў Беларусь у 1961 годзе. Аб сваіх добрых уражаннях ён многа расказаў сябрам на працы. Некаторыя сумняваліся: «Не можа быць, каб за такі кароткі час так змянілася жыццё». Нават жонка і тая гаварыла: «Ці не прыкрашваеш ты ісь, Вітольд?»

І вось Русак і сям'ёй у Савецкім Саюзе.  
— На кожным кроку мы бачылі штосьці новае, — расказвае Вітольд Антонавіч. — У Паставах выраслі новыя вуліцы. Я паказваў жонцы і сыну двухпавярховыя будынкі ўнівермага, кінатэатра, рэстарана, якіх яшчэ не было тры гады таму назад. Мы ездзілі на возера Нарач, бачылі санаторыі на яго берагах. Мая Анна Іосіфаўна пабывала ў Мінску. Ёй вельмі спадабалася сталіца Беларусаі. Шырокія вуліцы, прыгожыя будынкі, многа зеленыні — усё гэта вабіць вока, радуе.

Калі мы гасцілі ў сястры Феліцыі, да нас з Літоўскай ССР з горада Швенчанелія прыезджала Алена Адамаўна Налівайкене. Яна раней сама была ў Францыі. Там засталіся яе браты Станіслаў і Уладзіслаў Карман. Налівайкене працуе ў сталовай. У яе ёсць свой дом, лекавая айтамашына «Масквіч». Яна расказвала, што яе муж добра зарабляе, што хутка ёй навясціць заробатную плату. Жывуць яны ў поўным дастатку.

Дзе б мы ні былі, усюды нас сустракалі, як родных. Вельмі цяжка было нам з жонкай расставіцца з землякамі. Наш сын Іосіф нарадзіўся ў вырас у Францыі. Але і ён кажа: «Я хацеў бы застацца тут».

Ф. АУСЮК.

МІЖВОЛЬНЫЯ ПАРАЎНАННІ

У вёску Хімры да калгасніка Мікалая Сямёнавіча Бычкоўскага прыехаў у гасці брат Іван з Амерыкі. Пяцьдзесят год не бачыў ён родных мясцін і зараз не перастае здзіўляцца зменам, якія адбыліся тут. 520 тысяч рублёў прыбытку штогод атрымлівае калгас імя Ульянава, у якім працуюць сваякі Івана Сямёнавіча. Калісьці нейрадлівыя землі даюць багатыя ўраджай. А якой магутнай тэхнікай валодаюць былыя батракі! У калгасе 6 камбайнаў, 19 трактараў, 14 айтамашын, 9 малацілак.

Вуначца тут усе — і дзеці, і дарослыя. На тэрыторыі Бакштанскага сельсавета, дзе да рэвалюцыі працавала адна пачатковая школа, зараз дзесьці школа.

— Міжволі параўноўваю я і медыцынскае абслугоўванне, — гаворыць Бычкоўскі, — і не толькі з дарэвалюцыйным, але і з сучасным амерыканскім. У нас у Амерыцы візіт урача на дом каштуе да 15 долараў. На стацыянарнае лячэнне могуць разлічваць толькі багачы, бо мінімальнае плаце за бальнічную койку — 18 долараў у суткі. Усё жыццё адкладаем грошы на чорны дзень.

Радасныя, светлыя ўражання засталіся ў Івана Сямёнавіча аб новым жыцці яго землякоў.

В. ШЫПУЛЬКІН.

ЯКІ СМАЧНЫ ХЛЕБ!

Марыя Антонаўна Турчыновіч прыехала на Глубоччыну з Парыжа, дзе яна служыць пакаёўкай у аднаго багатага француза. Сястра Браніслава і іншыя родныя з горада паказвалі ёй роднае сяло Масары. Як змянілася ісь: і зямля і людзі!

Марыя Антонаўна падоўгу гутарыла з калгаснікамі. Наведала мясцовы клуб, бібліятэку, заглянула на машынны двор, на свінаферму, дзе працуе яе пляменніца Адальфіна.

— Хто б мог падумаць, што ў Масарах будзе сярэдняе школа, дзе вуначца дзеці сядзяць на лавачках, добрая бальніца, — захаплялася гасця. — А які тут смачны хлеб! Абавязкова вазьму буханку з сабою, калі паеду, пачастуюць сябровак.

Г. ДЗЕРАВЕНСКІ.

Даўно гэта было...

У ЧАС НЯМЕЦКА-ФАШЫСЦКАЙ АКУПАЦЫІ У ГРОДНА БЫІ СТВОРАН ТАК ЗВАНЫ «БЕЛАРУСКІ КАМІТЭТ». ЧЫМ ЁН ЗАЙМАУСЯ, З КІМ СУПРАЦОЎНІЧАЛІ ЯГО ЧЛЕНЫ, РАСКАЗВАЕ АЛЕНА ШУЛЯК.

Перад вайной, скончыўшы школу, я, як усе мае аднагодкі, пачала рыхтавацца да паступлення ў інстытут. І раптам — вайна. На вуліцах Гродна з'явіліся фашысцкія салдаты. Цяжкі настаў час. Бацька і маці аказаліся без работы. Многіх маіх сябровак немцы вывезлі ў Германію. Каб пазбегнуць такога ж лёсу, я згадзілася працаваць у бібліятэцы створанага ў Гродна нейкага «Беларускага камітэта». Праз некаторы час старшыня «камітэта» В. Янушэвіч прапанаваў мне ўступіць у члены гэтай арганізацыі, дадаўшы: «Не ўступіць — страціш работу». Не падумаўшы як след, я так і зрабіла.

Хутка я ўжо была ў курсе многіх спраў, якімі займаўся «Беларускі камітэт». Фармальна ён лічыўся пасрэдным паміж мясцовым насельніцтвам і нямецкай адміністрацыяй. Трэба было, скажам, чалавеку напісаць якую-небудзь заяву, па-клапаціцца аб чым-небудзь — яму раілі звярнуцца ў «камітэт». Але гэта была толькі бачнасць. На справе арганізацыя цалкам падпарадкоўвалася фашыстам, дапамагала ім адшукваць «ненадзейных асоб», вяла барацьбу з савецкімі людзьмі, дапамагала фарміраваць маладзёжныя воінскія падраздзяленні «шутцманшафт» для барацьбы з беларускімі партызанамі.

«Беларускі камітэт» (потым ён стаў называцца «Беларускім аб'яднаннем») падпарадкоўваўся Беластоцкаму «Беларускаму камітэту», старшынёй якой была Ф. Ляўшэвіч. Гродзенскае аб'яднанне мела свае філіялы ў гарадскіх пасёлках Скідзель, Азёры і Вострына. Калі ля гэтых пасёлкаў з'явіліся партызанскія атрады, туды час ад часу пасылаліся спецыяльныя карны падраздзяленні нібы для абароны мясцовага насельніцтва ад «лясных бандытаў». Вось як выглядала на справе гэта «абарона».

Адночы з вёскі Шклэнск, што паміж Вострына і Азёрамі, у Гродна вярнуўся карны атрад, які, як стала вядома пазней, партызан там не знайшоў. Але хутка на вуліцах горада з'явілася шмат аб'яў на нямецкай, беларускай і польскай мовах. У іх паведамлялася, што ў Шклэнску хаваліся «лясныя бандыты», якіх падтрымлівала мясцовае насельніцтва. За гэта ўсе жыхары вёскі

пагалоўна знішчаны, іх дамы спалены. Падобную «аперацыю» фашысцкія «абаронцы» правалі і ў вёсцы Княжаводцы, што непаладк ад Скідзеля. У Княжаводцах яны пахавалі жывымі сотні людзей, у тым ліку і дзяцей.

Жыхары Гродна жылі ў пастаянным страху. Браны і дамы горада стракацелі рознага роду аб'явамі. Змест іх быў аднолькавы: за малейшае непаслушэнства немцам — расстрэл! Турма, гэта і канцлагеры былі перапоўнены. Па вуліцах горада небяспечна было хадзіць нават днём. Аб забеспячэнні мясцовага насельніцтва таварамі першай неабходнасці не было і размовы. Ля ўваходу ў рэстаран, сталовыя і кінатэатр «Спартак» шылды папярэджвалі: «Толькі для немцаў». Каб дастаць прадукты харчавання, гродзенцы вымушаны былі не без рызыкі для жыцця прабірацца ў якую-небудзь вёску і выменьваць іх там за адзенне. Нягледзячы на гэта, фашысцкая адміністрацыя і друкаваны лісток «Беларускага камітэта» «Новая дарога» на ўсе лады расхвальвалі парадкі акупацый.

Калі ж да Гродна стала набліжацца Савецкая Армія, здраднікі з «Беларускага камітэта» пачалі паспяхова замятаць свае крывавае сляды, а потым разам з немцамі збеглі на Запад. І першымі ўцяклі кіраўнікі — В. Янушэвіч, А. Русак і іншыя.

Я працавала ў бібліятэцы і адначасова машыністкай. Уцякаць з немцамі не збіралася. Больш таго, мне ўдалося выраставаць некалькіх чалавек ад уgonу ў Германію. Але гэта, зразумела, не здымае з мяне віны за няправільны крок у час акупацыі. Я імкнуся загладзіць сваю памылку сумленнай працай. Цяпер я з'яўляюся бухгалтарам Гродзенскага мантажнага ўпраўлення «Белэнергамонтаж». Праца мне вельмі падабаецца. Наша арганізацыя абслугоўвае многія гарады вобласці. Часта даводзіцца быць у камандзіроўках, сваімі вачыма бачыць, як пераўтвараецца наш край. Толькі ў Гродна на вуліцы імя Горкага (былой Грандзіцкай), дзе яшчэ нядаўна былі пустычы і руіны, якія пакінулі ў горадзе фашысты і іх памагатыя, выраслі дзсяткі шматпавярховых дамоў, тры школы, мага-

зіны, пабудаваны карпусы медыцынскага і педагагічнага інстытутаў.

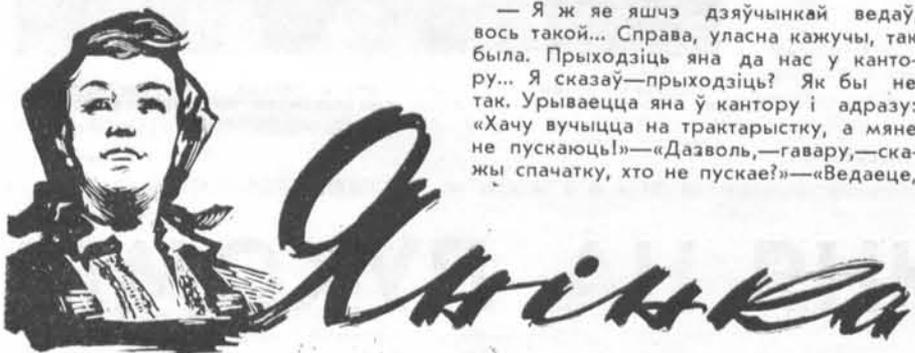
А возьмем занёманскую частку горада. За апошнія гады тут пабудавана некалькі прадпрыемстваў і цэлыя кварталы жылых дамоў. А колькі яшчэ будуюцца! Нельга не ганарыцца адным з гігантаў беларускай хіміі — нашым азотнатукавым камбінатам. На ім працуе мой брат Уладзімір. Будуюцца Слонім, Ваўкавыск і іншыя гарады вобласці, пераўтвараецца наш край і смела крочыць у сваё яшчэ лепшае заўтра.

г. Гродна.



На будаўніцтве Гродзенскага азотнатукавага камбіната. Фота К. Янубовіча.

ЛЮДЗІ І ЧАС



Гэта ў яе імя такое — Янінка. Ёй ужо дваццаць чатыры, а яе ўсе воль так ласкава клічуць: не Яніна, а Янінка. І не толькі маці Тацяна Вікенцьеўна, не толькі бацька Аляксандр Іванавіч і ўпраўляючы цэнтральным аддзяленнем саўгаса «Гальшаны», дзе яна працуе, а і іншыя, адным словам, усе. А яна ж член абласнога камітэта камсамола, кандыдат у члены партыі.

Ну і што ж у гэтым такога? Хіба дрэнна, калі цябе клічуць воль так, проста, па-добраму, калі людзям, мабыць, дастаўляе гэта задавальненне?

А часам аб ёй і так гавораць: — Ох, ужо гэта Янінка! Ох, і ўпартая ж!

— Што праўда, то праўда, яна ў нас з характарам, — згаджаецца ўпраўляючы аддзяленнем Мікалай Арлоўскі. І пачаў расказваць пра Яніну Жыжнёўскую. І не як-небудзь, а з задавальненнем, так, калі адразу адчуваеш, што чалавек чалавеку вельмі падабаецца.

— Я ж яе яшчэ дзяўчынкай ведаў, воль такой... Справа, уласна кажучы, так была. Прыходзіць яна да нас у кантору... Я сказаў — прыходзіць? Як бы не так. Урываецца яна ў кантору і адразу: «Хачу вучыцца на трактарыстку, а мяне не пускаюць!» — «Дазволь, — гавару, — скажы спачатку, хто не пускае?» — «Ведаецца,

я сем класаў скончыла, хачу пайсці ў вучылішча механізацыі, а маці і бацьку ніяк не проймеш! Бачыце, маўляў, не для дзяўчыны работа, замуж ніхто не возьме!»

Вось, думаю, сітуацыя!  
«Паслухай, — гавару, — Яніна, а можа на самай справе трэба спачатку падумаць як след?» А яна мне адразу: «Думала я ўжо, сто разоў думала, не стану перадумваць. Пасылайце ў вучылішча!»

Параіўся я з парторгам, Мікалаем Ярашавым, маўляў, як быць? А ён мне так: «Выбачай, што ж у гэтым незвычайнага? Няхай сабе вучыцца, на здароўе. А з яе старымі я сам пагавару». Пасля расказваў: «Паехаў да іх у вёску Прыбанцы і бітую гадзіну даказаў старым, каб змянілі гнеў на міласць, каб не перарашкаджалі даччы самой шукаць дарогу ў жыцці. Ледзь пераканаў, што маладым нельга глядзець на гэтую прафесію так, як глядзелі некалі яны. Што зробіш, стара, трэба ўгаварваць...»

Так, праходзіць год, гляджу, зноў перада мною Янінка. Смяецца: «Ну, воль і я! Давайце трактар». Воль так прама: давайце ёй трактар і ўсё! Што зробіш, замацавалі за ёй «Беларусь», калі ласка, працуй. Дзень працуе, два — усё добра, а на трэці нешта сапсавалася ў машыне. Яна і так, яна і гэтак — трактар ні з месца. Дапамаглі ёй, адрамантавалі машыну. Зноў працуе. Ну і, вядома ж справа, вольну ў яе ўсё ж было яшчэ мала, што-небудзь ды і не ладзіцца. Гляджу, нешта невясёлая ходзіць Яніна. «Кіну, — гаворыць, — я гэты трактар, нічога ў мяне не атрымаецца!» Тут ужо я ёй гавару: «Не, так, дзяўчынка, справа не пойдзе. Машына ёсць машына, а ты яе гаспадар, трэба вучыцца яе характар. Ці ж толькі ў цябе бываюць непаладкі?» — «А-а! — махнула рукой, — гэта я і сама ведаю!» Фыркнула і збегла.

А праз некалькі дзён раскрываю чарговы нумар маскоўскай «Правды», гляджу — артыкул: «Адказ трактарыстыцы Яніне Жыжнёўскай». Ну і ну! Чытаю, аказваецца яна паслала пісьмо вядомай трактарыстыцы Пашы Ангелінай, напісала ёй аб сваіх справах і прасіла парады: як быць далей? Але здарылася так, што пісьмо ўжо не застала Пашу Ангеліну ў жывых. Прачытаў яго брат Ангелінай, таксама трактарыст, зацікавіўся яе лёсам і папрасіў карэспандэнта «Правды» адказаць трактарыстыцы з саўгаса «Гальшаны» праз газету.

Воль такая гісторыя. І сэнс гэтага адказу быў такі: нельга, Яніна, падаць духам перад першымі выпрабаваннямі, трэба змагацца, і справы абавязкова пойдучы добра.

Гляджу, зноў зусім іншай стала пасля гэтага Янінка: сур'ёзнай, упэўненай. Не адыйдзе ад трактара, пакуль не даведаецца, у чым непаладка. Карацей кажучы, справы ў яе сталі наладжацца, нормы пачала нават перавыконваць і, вядома, вясёлай стала Янінка.

Воль такая яна ў нас. Цяпер што рабіць? Цяпер ужо на «ДТ-54» працуе, на гусенічным, удваіх на змену з Леанідам Рагінскім. Выдатны экіпаж падабраўся. Памятаю, мінулае вясной такое было. Паслалі іх збожжавыя сеяць. Пасялі. «Што далей рабіць?» — пытае Яніна. — Кукурузу сеяць?» — «Кукурузу, — гавару, — трэба сеяць і як мага хутчэй, але ж ты незнаёма з квадратна-гнездавой сям'ёй. Не справішся!» — «Спраўлюся!» — гаворыць. — «За два дні навучыся!» Што ты з ёй будзеш рабіць, далі кукурузную сеялку — вучыся. І што вы думаеце, праз два дні яна ўжо не адставала ад вопытных трактарыстаў.

Ну як, падабаецца вам наша Янінка? А што б вы казалі на маім месцы? Я магу толькі дадаць воль яшчэ што. Калі вам давядзецца пабываць на адным з канцэртаў мастацкай самадзейнасці рабочых саўгаса «Гальшаны», дык ведайце, што перад вамі будзе пець і танцаваць і Яніна Жыжнёўская. А ў іншыя вечары вы сустрэнеце яе ў дзевятым класе Гальшанскай школы рабочай моладзі.

Воль такая Янінка!

В. ХЛІМАНАУ.

Ашмянскі раён.

# ЗНАМЯ СТРОИТЕЛЕЙ КОММУНИЗМА

(Начало на 1-й стр.)

В ходе коммунистического строительства повышается роль Советов, профсоюзов, комсомола и других общественных объединений трудящихся. Развитие социалистической государственности ведет и постепенно приведет к преобразованию ее в общественное коммунистическое самоуправление, к активному участию всех членов общества в управлении его делами.

Развернутое коммунистическое строительство означает новый этап и в развитии национальных отношений в СССР. Происходит все большее сближение наций, возрастает их экономическая и идейная общность.

КПСС, ее ленинский Центральный Комитет поддерживают генеральную линию мирового коммунистического движения, выработанную коллективными усилиями братских партий и воплощенную в Декларации и Заявлении Московских совещаний 1957 и 1960 годов.

Наша партия активно выступает за созыв международного совещания всех коммунистических партий с целью обсуждения актуальных проблем борьбы за мир, демократию, национальную независимость и социализм, за укрепление единства мирового коммунистического движения на основе марксизма-ленинизма.

Встречи представителей братских партий, визиты партийных и правительственных делегаций ряда социалистических стран, имевшие место в последнее время, свидетельствуют о единстве взглядов по основным проблемам современности.

Руководствуясь ленинскими положениями по вопросам войны, мира и революции, отдавая полный отчет в том, к каким тяжелейшим последствиям для человечества могла бы привести мировая термоядерная война, наша партия, мировое коммунистическое движение особое внимание уделяют борьбе за мир. Они рассматривают такую борьбу как неотъемлемый элемент своей революционной стратегии и политики. «Уничтожить войны, утвердить веч-

ный мир на земле — историческая миссия коммунизма» — в этих словах Программы находит свое отражение главная цель внешнеполитической деятельности КПСС.

Единственная альтернатива мировой войне — мирное сосуществование государств с различным социальным строем. Положив ленинский принцип мирного сосуществования в основу своей внешней политики, Советский Союз активно ведет курс на улучшение и развитие отношений со всеми капиталистическими странами.

Несомненно, что, пока существует империализм, продолжает существовать почва, порождающая опасность агрессии и военных авантюр. Достаточно обратиться к таким фактам, как деятельность «бешеных» в США или рост реваншистских сил в Западной Германии. Но наступило время, когда объединенными усилиями всех миролюбивых сил можно пресечь попытки империалистических агрессоров развязать мировую войну.

Силы мира, демократии и социализма в наше время превосходят силы войны, реакции и империализма. Это результат упорной и самоотверженной борьбы советского народа, народов социалистических стран, замечательный итог героических битв международного рабочего класса, национально-освободительного движения всех демократических сил.

Великие цели и задачи, выдвинутые в Программе КПСС, еще выше подняли авторитет, роль и значение Коммунистической партии в жизни советского общества. Под ее руководством советский народ ведет сейчас развернутое строительство коммунистического общества. Советские люди в повседневной жизни на своем опыте убеждаются, что партия, ее Центральный Комитет всегда верны ленинской генеральной линии, разработанной на XX, XXI и XXII съездах, в Программе КПСС.

Партия в своей деятельности и организации внутривнутрипартийной жизни строго руководствуется Программой и Уставом КПСС. Она проявляет особую заботу о том, чтобы неуклонно претворялись в жизнь ленинские принципы руководства, неукоснительно соблюдались ленинские нормы партийной жизни.

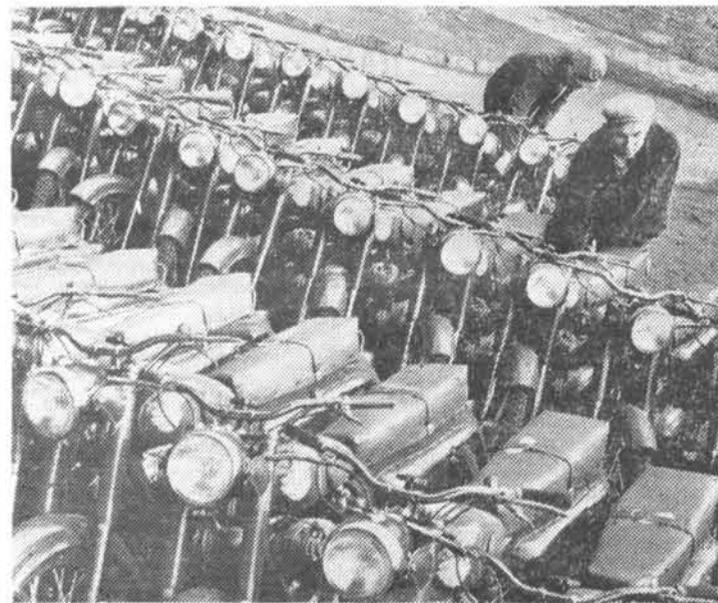
Важнейшим из этих принципов, величайшим политическим достоянием нашей партии является принцип коллективности руководства. Партия подтвер-

дила неизбежность этого принципа в своей Программе и Уставе, — она делает все, чтобы коллективность руководства свято соблюдалась во всех ее звеньях. Вооруженная марксистско-ленинским учением, тесно связанная с массами, партия придает всей работе по строительству коммунизма организованный, планомерный, научно обоснованный характер. Она решительно выступает против субъективизма и самотека, против прожектерства, увлечения администрированием и бахвальства, осуждает поспешные, оторванные от жизни выводы и действия, искореняет канцелярско-бюрократические методы руководства.

Всю деятельность, все силы партия подчиняет главному — претворению в жизнь неизбежной ленинской генеральной линии. Программа КПСС, как факел, освещает путь в будущее. В нашей Программе, в титаническом труде партии и народа по претворению ее в жизнь миллионы трудящихся во всем мире находят источник вдохновения и опору в своей революционной борьбе. Их воодушевляют слова Программы КПСС:

«Коммунизм выполняет историческую миссию избавления всех людей от социального неравенства, от всех форм угнетения и эксплуатации, от ужасов войны и утверждает на земле МИР, ТРУД, СВОБОДУ, РАВЕНСТВО, БРАТСТВО И СЧАСТЬЕ всех народов».

Из редакционной статьи газеты «Правда» от 1.XI.64 г.



Мінскі мотавелазавод. Вытворчы план дзесьці месяцаў тут выканан датармінова. Звыш задання выпушчана каля 7 тысяч веласіпедаў, звыш 600 матацыклаў і вялікая колькасць запасных частак да іх. НА ЗДЫМКУ: гатовыя да адпраўкі матацыклы.

Фота І. Змітровіча.



Народны ансамбль танца Мінскага палаца культуры прафсаюзаў рыхтуецца да III декады самадзейнага мастацтва рэспублікі. НА ЗДЫМКУ: удзельнікі калектыву развучваюць танец «Маладзёжнае вяселле».

Фота Ул. Круна.

## ЧАМУ ШАЛЕЮЦЬ «ЗМАГАРЫ»?

Людзі бываюць розныя. Адна будуюць гарады і вырошчваюць збажыню, лятаюць у космас, гадуць дзяцей... Другія ж, наадварот, імкнучыся пацягнуць наперад сярод добрых людзей. Апошніх, праўда, на свеце менш.

Таму навошта аб гэтай меншасці пісаць у газеце? Няўжо няма іншых тэм?

Усё гэта так. Але калі яны спрабуюць каламуціць чыстую вяду — маўчаць нельга.

Нядаўна ў Таронта адбыўся так званы з'езд Згуртавання беларусаў Канады. «Дэлегаты» гэтага зборышча дагаварыліся нават да таго, што яны будуць змагацца з газетай «Голас Радзімы».

Чаму ж трапіла ў няміласць да дзеячоў з ЗБК наша газета? Гэты ларчык, як кажуць, лёгка адкрываецца...

Вось ужо восьмы год, як у Мінску выдаецца газета «Голас Радзімы». Яна расказвае праўду аб Савецкай Беларусі, інфармуе аб важнейшых падзеях, якія адбываюцца ў СССР. І невыпадкова, што газету палюбілі тысячы эмігрантаў, якія міжволі апынуліся за межамі роднай зямлі. Аб гэтым сведчаць шматлікія пісьмы і паштоўкі, якія прыходзяць у нашу рэдакцыю. Пішуць людзі з Германіі, Францыі, Англіі, Бельгіі, Галандыі, Канады, ЗША, Аргенціны, Бразіліі, Аўстраліі і многіх іншых краін. Яны просяць расказаць аб мясцінах, дзе нарадзіліся і правялі сваю маладосць, хочуць ведаць, што новага там зараз. Нарэшце, суайчыннікі проста пішуць у рэдакцыю па асабістых справах.

Пісьмы, атрыманыя рэдакцыяй, не застаюцца без увагі. Многія з іх друкуюцца на старонках газеты, на іх пішуцца артыкулы-адказы, а калі трэба, землякам даюцца тлумачэнні па тым альбо іншым пытаннях. Акрамя гэтага, рэдакцыя вы-

дае брашуры, якія таксама высылаюцца чытачам, як і іншая літаратура на роднай мове.

Савецкую Беларусь штогод наведваюць сотні нашых землякоў. Многія з іх, бываючы ў Мінску, заходзяць у рэдакцыю, каб устанавіць яшчэ цяснейшыя кантакты і сяброўскія ўзаемаадносіны.

І вось, як ні дзіўна, гэты і не падабаецца тым, хто засядаў на так званым з'ездзе і крычаў: «Закрыць!» А хіба ў гэтых людзей ёсць радзіма? Яны самыя што ні на ёсць адшчапенцы, якіх жыццё даўно выкінула на сметнік гісторыі. На адным з такіх «дэлегатаў» варта спыніцца больш падрабязна.

Гутарка ідзе аб Рагулю. Апрашушы авечую шкуру, ён спрабуе заваяваць аўтарытэт сярод сумленных людзей. Але кім бы ні прыкідваўся, як бы ні загладжваў ён сваё мінулае, беларусы добра ведаюць яго чорныя справы ў гады мінулай вайны.

Калі наш народ узяўся на барацьбу з акупантамі, ішоў у партызанскія атрады, Рагуля пайшоў іншай дарогай — да акупантаў. Атрымаўшы пасаду камандзіра батальёна БКА, здраднік стаў яшчэ больш выслужвацца перад акупантамі. Жыхары вёсак Таргунь, Стрэнка, Несцяроўшчына, Старына, Дзедзіна Докшыцкага раёна ніколі не забудуць яго крывавага спраў. Гэты кат паліў дамы, забіваў ні ў чым не вінаватых дзяцей, жанчын і старых.

У час наступлення Савецкай Арміі здраднік унёс ногі на Запад і тым самым пазбегнуў народнага суда. І вось гэты вялюдак стаў на чале ЗБК...

Дарэчы, у гэтай арганізацыі многа падобных на Рагулю. Вось што піша з Канады ў нашу рэдакцыю чытач Антон Б., які прыслаў нам выразку з «Змагарнага» ліста «Беларусь»: «У эміграцыі кожны мае свой погляд на жыццё, свае мары і разважання. Але, перш за ўсё, кожны беларус любіць сваю

Радзіму. І толькі былыя гітлераўскія прыхвасні, якія ў час вайны забівалі сваіх жа людзей, згрупаваліся вакол ЗБК, плявузгаюць на краіну Савецкага. Гэтыя адшчапенцы прыстасоўваюцца, дзейнічаюць «з бога», шпэцуюць зноў завучаныя малітвы і аплакваюць пакараных здраднікаў. Але ад людзей не ўтаіць крывадушша. Ім не па дарозе з былымі бандытамі, кожны з іх радуецца поспехам, якіх дасягнуў Савецкі Саюз як у галіне тэхнічнага прагрэсу, так і ў сельскай гаспадарцы. Людзі з задавальненнем чытаюць газету «Голас Радзімы». Яна прыносіць нам радасць».

Але, як бы ні шадлілі здраднікі з ЗБК, ім не ўдасца зрабіць тое, чаго б яны хацелі. Гэта проста не пад сілу «змагарам» з ЗБК.

Л. СКІБЕНКА.

Рэпартаж

## СЁННЯ НА ЛУКОМЛІ

Да вясны гэтага года ціха было ў ваколіцах Лукомля. Хіба што толькі размерана трактар гудзеў на калгасным полі або праносілася па палявым дарозе аўтамашына, грузаная хлебам ці бульбай. Але сёлетня ў красавіку цішу Лукомльскага краю парушыў гул магутных самазвалаў, у ваколіцах затарахцелі бульдозеры. На маленькую станцыю Чашнікі, праз якую адзін раз у суткі праходзіў поезд на Лепель ды некалькі таварных составоў, пачалі прыбываць велізарныя эшалоны, грузаныя будаўнічымі матэрыяламі, рознымі механізмамі, гаручым, вежавымі кранама і экскаватарамі. Маленькая станцыя хутка разраслася ўдоўжкі і ўшыркі, стаўшы пераважнай базай вялікага будаўніцтва.

У прыазёрную вёску Лукомль прыехалі першыя брыга-

ды муляраў, цесляроў, тынкоўшчыкаў... Машыны прывезлі каля двух дзесяткаў перасоўных домікаў, на якіх адразу ж з'явіліся надпісы: «Начальнік будаўніцтва Лукомльскай ДРЭС», «Аддзел забеспячэння», «Аддзел кадраў», «Планавы аддзел», «Гасцініца» — неабходныя ўстановы, з якіх пачынаюць разгортвацца вялікія будоўлі.

Уласна кажучы, будаўніцтва станцыі яшчэ не пачалося. Для таго каб прыступіць да ўзвядзення корпуса такой электрастанцыі, як Лукомльская, патрэбна дваццаць дзевяць месяцаў падрыхтоўчых работ. За апошні час будаўніцтва сучасных электрастанцый перацярапела значныя якасныя змены. Электрастанцыя цяпер не бу-

дуецца, а манціруецца. Гатовыя яе часткі робяць на заводах і дастаўляюць на будаўнічыя пляцоўкі. Ды і пляцоўкі ўжо не будаўнічыя, а мантажна-зборачныя. Гэтыя назвы адлюстроўваюць характар сучаснага будаўніцтва, высокі ўзровень яго механізацыі.

Лукомльская ДРЭС пасля завяршэння будзе самай буйнай у рэспубліцы і ўвойдзе ў Паўночна-Заходнюю энергасістэму краіны, забяспечыць патрэбу ў электраэнергіі Полацка, Нова-Полацка, Віцебска, Мінска. Значная частка энергіі пойдзе ў Прыбалтыйскія рэспублікі.

Спажыванне электраэнергіі ў Беларусі, якая ўваходзіць у агульную энергасістэму Захада нашай краіны, будзе няспынна расці. Так, у 1965 годзе яно супраць першага года сямігод-

# WHAT WAS BYELORUSSIA A SHORT TIME AGO?

By train or boat, or no matter how you travel over the rolling countryside of Byelorussia, you will see oak and pine woods on the hillsides, and blue lakes nestling in the valleys. Lined with birch and maple trees, the beautiful banks of the Neman and the Dnieper, and of Lake Naroch and Lake Svir, are particularly picturesque. As you wander through the wilds of the Byelorussian reservations, through the alder and nut-thickets, you see the silhouettes of dozens of reindeer and aurochs.

The vast flax fields are a spectacular sight. On a fine day the flax blossom looks like green and blue waves rolling endlessly towards the horizon. When the flax heads turn bronzed you can almost hear the sound of bells.

What was Byelorussia a short time ago, and what is it now? How has it progressed? A comparison between past and present shows vividly that the Byelorussian Republic, along with the entire country, has seen remarkable changes in a short period of time.

Before the October Revolution it was a wilderness, a backward part of Tsarist Russia. All we had was a few primitive enterprises producing charcoal, tar, and turpentine. A few factories manufactured bricks and earthenware goods.

In agriculture, there were neither good harvests nor high-yielding cattle. Tractors simply didn't exist, and harvesting was done by hand. The wooden plough was the main farm implement. These primitive peasants' tools can be seen in the film "The Russian Miracle" by the German directors Andrew and Annelie Thorndike.

Schools were few and far between. In many villages not a person could sign his name.

The Byelorussian Soviet Socialist Republic didn't have any economy or culture to speak of in the first years of its life. Let us now look at one figure showing our advance: by 1940 industrial production in the Republic had increased 23 times. The Soviet system virtually reshaped the face of Byelorussian countryside. The collective farm system led the peasantry towards progress and prosperity. Farm machinery helped to increase the sown area several times over. Electricity and radio were brought to every village.

Then came 1941. The fascist troops launched their attack on the flourishing Republic. The nazis completely destroyed 200 towns and over 2,000 villages in Byelorussia. They blew up all industrial enterprises and burnt 60,000 school buildings to the ground. By the time liberation came, more than 2 million Byelorussians were living in dugouts.

Immediately after liberation the colossal task of reconstruction was started. But the Republic could have never risen unaided from the ashes; it was assisted by all the Soviet Republics. Encouraged by this fraternal help, the Byelorussians healed the war damage rapidly and made big advances in all spheres of economy and culture.

What was Byelorussia a short time ago, and what is it now? How has it progressed? A comparison between past and present shows vividly that the Byelorussian Republic, along with the entire country, has seen remarkable changes in a short period of time.

# ЮС ВОПРОСОВ

## РАСТЕРЯЛА ЛИ СОВЕТСКАЯ МОЛОДЕЖЬ СВОЙ РЕВОЛЮЦИОННЫЙ ПЫЛ?

**Р**ЕВОЛЮЦИОННОСТЬ взглядов, страстность в работе и принципиальность в споре, готовность к подвигу—это больше, чем пыл. Это уже сложившийся характер. И мы утверждаем: именно таков характер советского молодого человека.

В первые годы Советской власти комсомольцы героически бились на фронтах гражданской войны; вместе с коммунистами вели беспощадную борьбу против мародеров, кулаков и спекулянтов, разорвавших страну. Голодные, порой больные, плохо одетые, они самоотверженно, своими руками закладывали основы новой жизни. Романтика будущего, безграничная вера в коммунистическую идею вела их через все лишения и трудности.

А сегодня!.. Может быть, романтика борьбы себя изжила! Может быть, Корчагины и Мересьевы остались в прошлом советского народа!

Кто утверждает так, тот слеп или притворяется слепым.

Время изменило внешние черты быта советских людей, но не изменило революционного содержания их жизни. Да, представителю сегодняшнего поколения молодежи не приходится скакать с обнаженной шашкой, в него не стреляют из-за угла, он не знает, что такое тиф, голод. Молодой советский человек живет не ради хлеба единого: он сыт, хорошо одет, как правило, широко образован. Ему знакомы достижения мировой цивилизации и культуры, и он стремится обладать всеми этими достижениями. Отсюда высокая требовательность к жизни.

Значит ли это, что советская молодежь «обуржуазилась», как утверждают некоторые наши критики!

Чепуха! Присмотритесь к сегодняшним будням нашей страны. Еще не исполнилось тридцати лет первым целинникам. А когда им было по восемнадцать, у них не дрогнуло сердце перед трудностями освоения новых земель. Порой не было пресной воды, не хватало продовольствия, метели и морозы пронизывали палатки новоселов. Но, уехав по зову партии

на «край земли», они добились своего, сделали эту землю цветущей и плодоносной.

Это ли не революционный подвиг нашего поколения!

Полнз романтики, а порой и героизма жизнь комсомольских строев. Тайга, степи и звезды становятся привычными—не перестает удивлять и вдохновлять один лишь труд и его результаты. Понаблюдайте, как вдохновенно работает молодежь на ударных стройках. Этот труд не легок—он полон напряжения, а иногда и опасности.

Трудовые будни рождают все новых героев. На Братской ГЭС со скалы сорвался монтажник Борис Гайнулин. Он стал инвалидом, лишившись обеих ног. Но он не пожелал покинуть стройку. Бригада приняла его в свой состав, выполняет его норму, не мыслит без него своего существования. Так Борис Гайнулин вернулся в строй...

Что это, как не зримые ростки коммунизма! И подобных поступков совершаются тысячи.

В нашей стране продолжают революционные бои на фронтах труда. Изменился облик бойцов, другими стали средства и формы сражений. Раньше у советских людей не было ничего, кроме веры в будущее и энтузиазма. Теперь к этому добавились наука, техника, точный экономический расчет. Дело революции, дело коммунизма в надежных руках нашей образованной, требовательной, героической молодежи.

## НА ЗАПАДЕ МНОГИЕ СЧИТАЮТ МОЛОДЕЖЬ «ПОТЕРЯННЫМ ПОКОЛЕНИЕМ». А КАК В СССР?

**Т**О ЖЕ самое! И мы считаем, что наша советская молодежь—поколение... безвозвратно потерянное для буржуазного мира.



У работниц Минского обувного объединения «Луч» Наташи ИВАНОВСКОЙ, Аллы ЗЮЛЕВОЙ, Нины ЛЕВИЦКОЙ и Анны ТАТУР отличное настроение! Хорошо, когда впереди — веселый вечер, когда тебя ждут в клубах и театрах, для тебя звучат музыка и песни.

Фото К. Якубовича.

# ЮС ОТВЕТОВ

На днях мы получили письмо от родных из Могилева. Они недавно справили новоселье в большом благоустроенном доме. А еще они пишут, что нынче урожай в Белоруссии необыкновенный. Яблоки, груши, картофель — все уродило на славу. Так что вести с Родины идут очень хорошие. А когда мы услышали по радио, что еще три сына великой Советской страны полетели в космос, нашей радости не было границ.

Большое спасибо, дорогие земляки, что не забываете нас, высылаете газеты и книги. Мы их с удовольствием читаем и всегда слушаем ваши радиопередачи.

С приветом

Ефросинья и Петр  
ЛОЗИНСКИЕ.

Бельгия.

\*\*\*

Уважаемые сотрудники «Голосу Радзімы»! Мы шлем вам и всему советскому народу наши наилучшие поздравления к празднику Великой Октябрьской революции, указавшего человечеству путь мира и прогресса.

Вини и Владимир  
БЕГАНСКИЕ.

Англия.

кі павялічыцца больш чым у тры разы.

Каб выканаць гэтыя планы, і вядзецца разгорнутае будаўніцтва магутных электрастанцый. Яшчэ толькі нядаўна пісалі аб будаўніцтве Бярозаўскай ДРЭС. Цяпер яна ўжо ў страі і дае электраэнергію. А будаўнікі прыняліся ўжо за ўзвядзенне новай магутнай цеплавой электрастанцыі на Лукомльскім возеры.

Чаму іменна на Лукомлі вызначана будаўніцтва такой буйнай электрастанцыі?

Цеплавой электрастанцыі патрэбна «вялікая» вада як для ўласных патрэб, так і для ахалоджэння пары ў кандэнсатарных турбінах. Такая «вялікая» вада, якая не падвяргаецца сезонным ваганням, ёсць на Лукомльскім возеры.

Мы сказалі аб вадзе. А на якім паліве будзе працаваць электрастанцыя? Можна на торфе, як характэрным паліве для Беларусі? Не. У топках ма-

гутных катлоў будзе палаць каменны вугаль з Данецкага басейна. Торф, хоць ён і здабываецца блізка, абышоўся б у два—два з паловай раза даражэй, чым вугаль.

Кажуць, што азёры — гэта блакітныя вочы зямлі. Той, хто бачыў Лукомльскае возера ў ясны сонечны дзень, згодзіцца з гэтым параўнаннем. І вось наваколле блакітнага возера, што вечна ляжала ў спакоі, хутка пачало ажываць. На яго берагах разгарнуліся вялікія падрыхтоўчыя работы.

Перш за ўсё, як і для ўсякага будаўніцтва, патрэбны добрыя дарогі, якіх у гэтым краі мала. Спачатку, каб звязаць Чашнікі з будаўніцтвам, была палешана дарога Чашнікі — Лукомль. А ад яе праклалі да ДРЭС і да рабочага пасёлка новы шлях, бетонны. Цяпер работы тут ідуць поўным ходам. І гэта зразумела—ад наяўнасці дарог залежыць поспех работы. Там, за будучай ДРЭС, каля вёскі Валы,

будуецца новы рабочы пасёлак. Туды патрэбна штодзённая ў вялікай колькасці падвозіць будаўнічыя матэрыялы. Таму і стараецца бульдзэрыст Дзядзюшкін са сваімі тазарышамі хутчэй пракласці гэту дарогу.

Неўзабаве пачнуць праводзіць чыгунку ад Чашнікаў. Вызначана пракласці дарогу, якая звяжа Лукомльскую ДРЭС з бліжэйшым пасёлкам.

На высокім маляўнічым беразе возера расце жылы пасёлак для будаўнікоў электрастанцыі і тых, хто будзе працаваць на ёй. Тут раскінецца прыгожы добраўпарадкаваны гарадок, у якім праз некалькі год будзе жыць каля дзесяці тысяч чалавек. Два 80-кватэрныя дамы ўжо ўзняліся з падмурку. Бригады муляраў старанна працуюць на рыштаваннях, перавыконваючы нормы. Толькі нядаўна яны закончылі пасёлак з шаснаццаці двухкватэрных дамоў для рабочых.

Для разгорнутага будаўніцтва патрабуецца будаўнічая база. Таму ўжо цяпер інжынеры, кіраўнікі кляпоцца аб будаўніцтве бетоннага завода, арматурных майстэрняў, аўтабазы, базы механізацыі і іншых дапаможных аб'ектаў. Трэба падвесці электраэнергію, без якой немагчыма ніякая работа.

Шмат работы ў вадзіцеляў магутных машын на будаўніцтве дарог. Выдатна робіць сваю справу Раман Булаўка. Яго сямітонны МАЗ працуе бездэкорна, ён заўсёды ў поўным парадку. Вялікі вопыт работы ў таварыша Булаўкі — Анатоля Рускага.

— Хлопцы працуюць так, што душа радуецца, — гаворыць начальнік аўтабазы Яўгені Барысавіч Палякоў. — Заўсёды ў гатоўнасці, выключна дысцыплінаваныя. Што ні загадаеш — выканаюць у тэрмін.

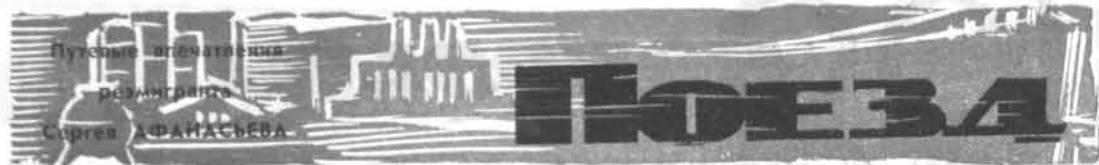
Ніхто не паведаміў аб тым, што пачалося будаўніцтва, але бясконцым патокам ідуць сюды рабочыя. З Талачына, Бя-

гомля, Оршы, навакольных вёсак, з Бешанковіцкага і Лепельскага раёнаў прапануюць свае паслугі муляры, цесляры, тынкаўшчыкі, экскаватаршчыкі, шафёры. Ідуць пісьмы з усіх канцоў краіны. У аддзеле кадраў прыдзірліва падбіраюць людзей, патрабуюць высокай кваліфікацыі: не жарт, будуецца магутная электрастанцыя на базе навішай тэхнікі.

На будоўлі пабывалі і будаўнікі Бярозаўскай ДРЭС, якія маюць багаты вопыт. Прыехалі будаўнікі Віцебскай ЦЭЦ на чале са спрактыкаваным спецыялістам Сяткоўскім.

Але гэта толькі пачатак работы. З будучага года фронт работ значна пашырыцца. Тэмп будаўніцтва ўсё нарастае, усё ажыўленей становіцца на берагах Лукомльскага возера, у хвалях якога праз некалькі год адлюструюцца агні новай магутнай цеплавой электрастанцыі.

К. ТЭНДЗІТНІКАУ.



И вот снова поезд уносит меня в Волгоградскую область, в станцию Зотовская, в которой я проведу второе лето со времени моего возвращения на Родину. Остались позади Минск, Москва... Пассажиров, как всегда в летнее время, много. Мама уже уложила своих детишек спать, но взрослые еще не собираются отдышаться: перебрасываются шутками, остротами, играют в шахматы, читают газеты, книги. Поезд мягко постукивает на стыках, спешит на юг. Постепенно смолкают голоса, и до утра в вагоне стоит тишина.

Но летняя ночь коротка. Незаметно рассветает, а вскоре в окна заглядывает солнце. В коридоре опять слышны разговоры. Кто-то включает радио и весело говорит: «Что же вы не слушаете? Передают постановление о повышении окладов врачам, учителям, работникам торговли и закон о пенсиях колхозникам!» На некоторое время в вагоне всё стихло, только слышен голос диктора. Когда он кончил, кто-то воскликнул: «Вот это здорово!» Неподдельная гордость чувствовалась в этих словах. Потом каждый стал высказывать свое мнение об услышанном. Но характерно, что постановлению радовались не только учителя, работники торговли и врачи, которые, конечно, были среди пассажиров нашего поезда, а буквально все, представители всех профессий. Интересно было наблюдать, как радость од-

них пассажиров вызывает радость у других, вовсе незнакомых людей. А вот в Америке, я уверен, каждый в таком случае сказал бы примерно так: «None of mine business!», т. е. это, мол, меня не касается.

А поезд шел все дальше и дальше. Так незаметно в разговорах прошло несколько часов. Я даже удивился, когда проводница подошла ко мне и сказала: «Гражданин, вам скоро сходить». Она принесла мне и моим попутчикам по купе горячий чай. Мы садимся завтракать. Моя миловидная соседка кормит ребенка, говорит дочке приятным украинским говорком: «Оленька, вот видишь, мы привезем бабуся и дедуся добрые вести». Говорю ей, что эта новость уже им известна, наверно, тоже слышали по радио, «Ни, они в дороге, едут нас встречать и, наверно, еще не слышали». Рассказывает, что ее родители колхозники и что она сама до замужества работала в колхозе, а теперь с мужем, сержантом пограничных войск, живет на Севере. Спрашиваю, не скучно ли на далекой границе? Ее муж улыбается: «Скучно? Она же дома почти не бывает: то в кружке самодеятельности поет, то танцует и к тому же в библиотеке работает...»

Но вот поезд замедляет ход. Я беру свой чемодан и прощаюсь с попутчиками.

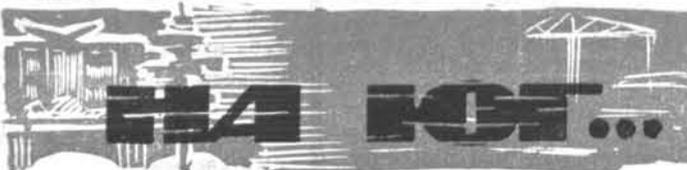
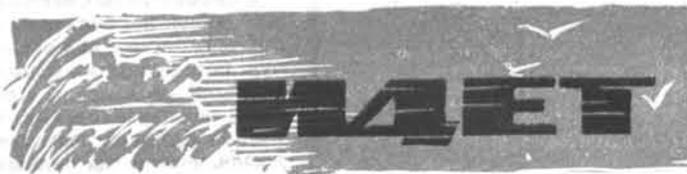
— Вы тоже сходите в Филонове? — удивляется попутчи-

ца. — И мы здесь сходим... А дальше вам куда ехать?

— В станцию Зотовская.

— Зотовская?... Жаль, это в другой стороне, а то мы бы подвезли вас.

Поезд останавливается. В проходе много пассажиров, кто



со стаканом чая, кто с сэндвичем в руке, кто еще с полотенцем на плече... Кто-то говорит мне: «Давайте, папаша, свой чемодан, помогу, — и весело всем: — Товарищи, а ну, посторонитесь, дайте семейству пройти!» Минута — и с помощью еще двух пассажиров мое «семейство» на платформе. «Спасибо вам», — говорю я им. «Да что вы, не за что!» «Ну вот, вы и дедуся нашим стали, — смеется моя попутница. — Смотрите, нас встречают!» К нам подходит женщина с паренком. Прощаюсь со всеми, и мне становится даже немнож-

ко грустно без моих веселых и разговорчивых попутчиков. Казалось, всего несколько часов знакомства, а все-таки... И везде: в поездах, в автобусах, когда знакомы ближе с советскими людьми, узнаешь из рассказов их жизнь, интересуешься их взглядами, хочешь поговорить с ними еще и еще. Люди радуются всему новому, оптимистически смотрят в свое завтра, возмущаются недостатками, говорят о них смело, как хозяева великой страны. И вот теперь закон о повышении зарплаты учителям, врачам и

ня. Я не слышал, чтобы кто-нибудь из родителей особенно беспокоился о том, как выучить своих детей. Теперь нужно только выбрать себе профессию «по вкусу». Разве так было до Октябрьской революции? Я ведь хорошо помню, чьи дети ходили тогда в школу. Только не дети крестьян и рабочих, которые не имели средств послать их даже в двух- или четырехклассные церковно-приходские или городские школы. Отсюда и получалось, что около 80 процентов населения было безграмотным. Идея царского правительства была ярко выражена министром просвещения, который во всеулышание заявил: «Кухаркиным детям нет места в гимназиях». И это делалось сознательно. Но как только в России власть перешла в руки Советов, Ленин сказал: «И кухарка должна уметь управлять государством». Так говорил отец нашего социалистического государства. И партия коммунистов сделала все для того, чтобы двери учебных заведений в Советском Союзе были всегда открыты для детей трудящихся.

Разве могут об этом мечтать трудящиеся какой-либо капиталистической страны?



#### ДЛЯ ЗАХОДНЯЯ ЕУРОПЫ

Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па сярэднеэўрапейскаму часу: ад 7 да 8 гадзін, ад 15 да 16, ад 17 да 20 і ад 21 да 22 гадзін у дыяпазоне наступных кароткіх хваляў: 16, 19, 31, 41 метр, а таксама на сярэдніх хваляў 216,6 і 375 метраў.

**НА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ** — на гэтых жа хвалях па суботах ад 7 гадзін 30 минут да 8 гадзін і ад 19 гадзін 30 минут да 20 гадзін па сярэднеэўрапейскаму часу.

Апрача таго, штодзённа на кароткіх хвалях 50,25 і 50,51 метра ад 22 гадзін 30 минут да 23 гадзін 30 минут па сярэднеэўрапейскаму часу.

#### ДЛЯ ЗША, КАНАДЫ І КРАІН

#### ЛАЦІНСКАЙ АМЕРЫКІ

Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па нью-йоркскіму часу ад 18 гадзін 30 минут да 20 гадзін 30 минут у дыяпазоне наступных кароткіх хваляў: 19,25, 31 і 41 метр, а таксама на сярэдніх хваляў 216,6 метраў.

**НА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ** — на гэтых жа хвалях кожную суботу ад 19 гадзін да 19 гадзін 30 минут па нью-йоркскіму часу.



#### ФІНІШ МІНСКІХ ДЫНАМАУЦАУ

Футбалісты мінскага «Дынама» правялі сваю апошнюю сустрэчу на першыя года СССР па футболе 1964 года. З лікам 1:3 яны прайгралі тбіліскаму альянсаванаму клубу «Тарпеда». Мінчане, закончышы гульні чэмпіяната, занялі дзевятае месца ў турнірнай табліцы. З 32 сустрэч яны 7 разоў пакідалі поле пераможцамі, у 8 сустрэчах цяпер паражэнне, 17 матчаў мінскія футбалісты закончылі ўнічыю. Яны забілі ў вароты праціўніка 24 мячы, прапусціўшы ў свае 21.

Турнірную табліцу розыгрышу ўзначальваюць зараз дзве каманды — тбіліскае «Дынама» і маскоўскае «Тарпеда». Абедзве каманды набралі аднолькавую колькасць ачкоў. Згодна з палажэннем аб правядзенні першынства СССР яны павінны правесці яшчэ адну гульню на нейтральным полі. Сустрэча, якая адбудзецца ў Ташкенце, вывядзе пераможцу.

#### РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.

НАШ АДРАС  
Мінск, Ленінскі праспект, 77,  
Дом друку.  
Рэдакцыя газеты  
«Голас Радзімы».

Т. СВЯТКОўСКАЯ.

## ПАДАРОЖЖА ПА МІНСКУ



Мінск! Яго характаром сёння захопліваюцца не толькі госці нашай сталіцы, але і старажылы. А наколькі горад прыгожы і навава адбудаваны, бачна на гэтых здымках, якія з'яўляюцца часткай самога фотаальбома «Мінск».

Неўзабаве ў выдавецтве «Беларусь» выйдзе ў свет фотаальбом «Мінск». Ён складаецца са шматлікіх каляровых і тонавых здымкаў. Тэкст да яго, напісаны пісьменнікам Уладзімірам Карпавым, падаецца на беларускай, рускай, англійскай, французскай і нямецкай мовах.

Альбом уяўляе своеасаблівае падарожжа і шчырую размову пра родны горад. Мы ўбачым, як знявечаны і зруйнаваны Мінск усяго за дваццаць гадоў адрадзіўся нанова, стаў яшчэ больш светлым, утульным, прыгожым.

Мінск сённяшні — горад індустрыі, горад рабочага класа, прамысловы сэрца рэспублікі. І гэта незапавальна змяніла яго аблічча, надало яму характэрныя рысы сучаснасці.

Мы з вамі пабываем усюды: у цэхах аўтамабільнага, трактарнага, гадзіннікавага, маторнага заводаў, пазнаёмімся з людзьмі, героямі мірнай стваральнай працы — латомнымі старымі рабочымі, моладдзю, рацыяналізатарамі, наватарамі.

Каму не вядомы мінскія станкі, гадзіннікі, аўтаматычныя лініі, тэлевізары, радыёпрыёмнікі. Мінскія трактары працуюць на палях Кубы, Індыі, Афганістана. Беларускія самазвалы будавалі далёкую Асуанскую плаціну. І ўсё гэта — плён працы, рупнасці мінчан.

У шматлікіх фотаздымках альбома адлюстроўваюцца новыя контуры ў архітэктурным абліччы сталіцы. На тым месцы, дзе раней было глухое ўрочышча, як страла, пралягла Магілёўская шаша — прамысловая магістраль горада, а паабпал яе ўзвышаюцца прыгожыя ансамблі жылых дамоў, заводскія корпусы, палацы культуры. На ўскраінах выраслі сонечныя гарадкі-спадарожнікі — мікрараёны на Волгаградскай, Арлоўскай вуліцах, каля Балотнай станцыі, у раёне вуліцы Карла Лібкнехта...

Мінск сёння — гэта горад навукі і культуры, горад творчага жыцця. Перагортваючы старонкі альбома, вы як бы наведаеце прасторныя аўдыторыі ўніверсітэта і інстытутаў, пабываеце там, дзе навук даследуе таямніцы невядомага, адчуеце захопленне майстэрствам купалаўцаў — майстроў беларускай сцэны і самадзейных артыстаў.

І перад вамі паўстане Мінск ва ўсёй сваёй прыгажосці — працавіты і заклапочаны, радасны і шчаслівы, упэўнены ў сваёй будучыні. Вы ўбачыце Мінск і ў летнюю спеку і ў асеннюю неполаду, у зімовую сцюжу і ў вясновае разводдзе, вы ўбачыце Мінск — горад шчырых і гасцінных людзей.

